

Nieuws uit de Hervormde Gemeente Elspeet

2020 | Week 18

Predikant: ds. M. van Kooten

Nunspeterweg 4

8075 AC Elspeet

Tel. 0577-491206

E-mail: m.vankooten@solcon.nl

Scriba: ouderling J. Fijan

Zichtweg 3

8075 CN Elspeet

Tel. 0577-491098

E-mail: scriba@hervormd-elspeet.nl

IBAN Coll. van Kerkrentmeesters Herv. Gem.:

NL29 RABO 0384 7680 75

IBAN Coll. van Diakenen Herv. Gem.:

NL61 RABO 0347 5000 99

Diensten

D.V. zondag 3 mei 2020

09.30 uur kand. L. Schouten

15.00 uur kand. L. Solleveld te 's Gravenzande

Collecten

1. Kerk

2. Instandhouding predikantsplaats

3. Kerk

Van harte aanbevolen

Vrijwillige diaconale hulpdienst

Vanuit Gods Woord worden wij aangespoord om te zien naar de naaste. Dit is zeer zeker nodig bij ziekte, ongeval of andere zorgen. Vaak gebeurt dit in eerste instantie met familie, vrienden, kennissen of burens. Om dit vanuit de kerk gestalte te geven is er een hulpdienst opgericht, welke als doel heeft mensen van alle leeftijden of gezinnen op zodanige wijze hulp te verlenen dat zij op den duur weer zelf hun werk

/huishouden kunnen opnemen. Voor huishouding is deze hulp niet structureel maar afnemend van aard, niet langer dan 3 maanden. Te denken valt aan: kinderen opvangen/evt. naar school brengen, lichte huishoudelijke werkzaamheden (was, afwas, boodschappen, eten koken etc). Voor het vervoer van en naar ziekenhuis zijn we langer beschikbaar. Deze hulpdienst wordt gecoördineerd door 2 coördinatoren. Zij ontvangen de hulpvraag, hebben een gesprek, geven informatie over de hulpdienst, in overleg wordt bepaald hoeveel hulp er nodig is, en wat de taken worden van de vrijwilligers. Daarna worden de vrijwilligers ingeschakeld. Heeft u vragen of wilt u gebruik maken van de vrijwillige hulpdienst neem dan contact op met Evelien van den Brink 0577-492159 of Gretha van het Goor 0577-491380

Geven aan de collecte via Givt

Vanaf heden is het mogelijk om op een nieuwe manier te geven aan de wekelijkse collecten. Met Givt kan vanaf nu ook per smartphone geven worden. Het voordeel is, het werkt eenvoudig en het is anoniem. Hoe werkt het?

De oplossing van Givt werkt met een smartphone, een Apple of een Android. De gever geeft in de Givt-app aan hoeveel hij of zij wil geven, het lijkt daarom heel erg op geven met contant geld. Ook is het mogelijk om te geven door het scannen van de (Givt-)QR-code (die op de website van de kerk staat) of door het doel te selecteren uit een lijst in de app. Het systeem is zo gemaakt dat er geen internetverbinding nodig is tijdens het geven. Net als bij contant geld blijft de gever anoniem, zodat de penningmeester niet kan zien hoeveel iemand heeft gegeven. Een ander voordeel van geven met Givt is dat iedere

gebruiker elk jaar in de app een overzicht kan opvragen van al zijn giften aan ANBI-geregistreerde organisaties. Dit overzicht wordt bij de belastingaangifte door de belastingdienst geaccepteerd.

Wat heb je nodig om te geven met de smartphone? Om te geven met Givt heb je een smartphone nodig (Android of iOS) met daarop de Givt-app. Je kunt na het downloaden je e-mailadres invoeren en meteen beginnen met geven. Je verdere registratie kan je op een later moment afronden. Bij je registratie vul je een aantal persoonlijke gegevens in (denk hierbij aan je adres, mobiele nummer en rekeningnummer). Ook geef je een machtiging af zodat er geld van je rekening kan worden afgeschreven. De Givt-app is zo ontworpen dat je makkelijk door dit proces wordt geleid. Zoek in de App Store of op Google Play naar Givt of ga naar www.givtapp.net/download. Voor meer informatie of de QR-code, zie website.

Een beker koud water

-Geef 'een beker koud water' aan een vluchtelingenkind op Lesbos-

We vragen uw en jouw hulp voor een (landelijke) actie om rugtasjes in te zamelen voor gevluchte kinderen uit kamp Moria op Lesbos. De corona pandemie maakt hun leven nog zwaarder dan het al was. Ze moeten in hun tent blijven, waar echt niets te doen is. Buitenspelen zoals voetballen met een fles, knikkeren met steentjes en glijden van de berg in een kratje mag nu zelfs niet meer door de maatregelen in verband met het Corona virus. Iedereen moet in zijn tent zitten. Hoe fijn is het dan om een mooie rugzak te krijgen, met 4 a 5 speeltjes er in, waar je ook nog wat van kunt leren.

Hoe kun je meedoen?

*vul een mooi en heel rugzakje met 4 of 5 speelgoedjes en/of dingen als een schriftje en pen/kleurpotloden en puntenslijper, stickers etc. (Knuffels en pistolen ed. zijn niet toegestaan). Het rugtasje mag maximaal 2 kg wegen. We zoeken echte rugtasjes, liever geen tasjes met touwtjes. Doe een kaartje of sticker aan de rugtas met daarop: jongen of meisje of als het voor beide kan een hartje. Ook zet je er een leeftijdscategorie bij: 1-3/4-6/7-12 jaar.

*Doe het rugtasje met schone handen of handschoenen in een plastic zak en breng deze bij familie J. Stelwagen, Vierhousterweg 92 in Elspeek. Op de brievenbus aan de weg kun je lezen waar je de rugtas kunt neerleggen. Dit kan tot uiterlijk maandag 3 mei. Wij zorgen er dan voor dat de rugtasjes op het landelijke inzamelpunt gebracht worden. Van daaruit gaan

ze op de boot naar Lesbos, waar mensen klaarstaan die ze gaan controleren en uitdelen.

Dit is je kans om 'een beker koud water' te geven aan de gevluchte kinderen in kamp Moria op Lesbos. We hopen dat jullie alsjeblieft mee willen doen, er leven 8000 kinderen in kamp Moria en misschien is het wel mogelijk aan al deze kinderen een rugtasje uit te delen!

Alvast super bedankt!

Familie J. Stelwagen

(06-44137443)

Christiaan Daniel Louis Bähler (I)

Van 1833 tot 1837 heeft in onze gemeente ds.C.D.L. Bähler gestaan. Eerder vertelde ik wel eens iets van hem en vorig jaar weidde ik een artikeltje aan hem in de zomergids. Toch is er heel wat meer te vertellen dan ik reeds aan het papier toevertrouwde. Dat wil ik dan ook doen. Vooral ook vanwege de crisis waarin we ons bevinden is het de moeite waard om in het bijzonder bij de ouders van onze oud-predikant stil te staan, de Zwolse predikant Louis Henry Bähler (1765-1836) en diens vrouw Henriette Wilhelmine Mathilde 'd Espar (1765-1857) die beiden van zich en van Hem deden horen toen in 1825 grote overstromingen plaatsvonden in ons land die aan velen het leven kostte en bij de uitbraak van de cholera in 1832 waardoor nog veel meer slachtoffers vielen.

Allereerst iets over moeder Bähler die doorgaans Jetje werd genoemd. Zij werd geboren op 17 december 1765 en was een dochter van Guillaume Pierre 'd Espar en Suzanne Louis (1731-1811) Vader Guillaume Pierre was in Batavia geboren (alleen zijn sterfjaar in 1801 is bekend), vestigde zich te Amsterdam en had als beroep domheer van het kapittel van de Dom van Utrecht. Dat is zoiets als rentmeester over de vele goederen die vanouds tot de geestelijke stand behoorde maar sinds de reformatie beheerd werden voor de dienst des Heeren. Uit de opbrengsten werden kerkelijke gebouwen en salarissen van predikanten uitgekeerd alsmede gaven voor armen. De Domkerk had in die dagen voor de komst van Napoleon heel veel land en geld waardoor de domheer ook van een goed inkomen verzekerd was.

Opa 'd Espar (1697-1764) was geboren in Heusden en kwam als soldaat op een van de schepen van de Oost Indische Compagnie terecht. Hij wist op te klimmen op de maatschappelijke ladder in de koloniën (dat verklaart de geboorte van Jetje's vader in Batavia) en kwam in 1749 als vermogend man terug in het vaderland. Hij was op 53 jarige leeftijd 'binnen' zouden we vandaag zeggen. Hij kocht in Alphen

a/d Rijn de buitenplaats Postrust dat inmiddels al lang niet meer bestaat. Van het voorgeslacht van de familie 'd Espar is alleen te melden dat ze bij de herroeping van het edict van Nantes –waarbij protestanten vrijwel vogelvrij werden verklaard- als Hugenoot naar ons land zijn gevlucht.

De vlucht om des geloofs wil gold in 1685 ook Daniel Louis, de overgrootvader van moeders kant. Hij was jurist en werd advocaat aan het hof van Holland en West-Friesland. Zijn zoon Daniel Louis werd predikant, promoveerde op een theologisch proefschrift en stond als zodanig in de Waalse gemeente te Zwolle. Diens zuster Claude Suzanne Louis was getrouwd met Theodoor Francois Huet (1689-1733) die Waals predikant was in Den Haag en Amsterdam en bij zijn dood twee zoons en een dochter naliet waarvan het jongste zoontje geboren werd nadat hijzelf al de weg gegaan was van alle vlees. De vader van deze jong gestorven dominee was ook predikant. Deze Gideon Huet vluchtte ook vanuit Frankrijk naar ons land.

Jetje's moeder had een broer –Daniel Jean Louis genaamd- die in Amsterdam als predikant de Waalse gemeente diende sedert 1776. Na het overlijden van haar man –Jetje's vader- woonde ze de laatste tien jaar van haar leven bij haar broer in.

De voorouders van Jetje 'd Espar -zowel van vaders als moeders zijde- waren dus om de geloofsvervolging hierheen gevlucht als réfugié. Het stempelde blijkbaar de hele familie. Nu wil de afkomst van Hugenoten niet alles zeggen want er zijn er heel wat in vrijzinnige vaarwateren terecht gekomen. Alzo niet de familie 'd Espar, zeker niet Jetje die opgroeide met een broer Daniel Philippe waarvan we alleen de naam en geboortejaar weten, namelijk 1769. Ze had nog een broertje Pierre maar deze overleed kort na zijn geboorte in 1768.

Jetje die aan de Waalse gemeente behoorde deed op 21 februari 1784 belijdenis van het geloof waarbij ze als geschenk kreeg 'Theologie christienne' van César Pégurier. Jetje kerkte ook wel bij Nederlandstalige predikanten, onder wie Petrus Broes (1727-1797) die ze in het voorwoord van de bundel 'Poezij' 'de onvergetelijke vriend mijnere jeugd' noemde. Naar aanleiding van het overlijden van Petrus Broes die bekend is geworden met zijn boek 'de peinzende christen' schreef ze een gedicht dat uitgegeven werd door de weduwe Doll in de Kalverstraat te Amsterdam. Dat fenomeen was toen heel gewoon. Zo zijn er tal van lofdichten verschenen na de dood van Smijtegelt, Hellenbroek en Wilhelmus a Brakel om er maar een paar te noemen. In een catalogus van uitgegeven boeken in 1797 kwam ik maar liefst zes boekjes te-

gen waarin het leven en sterven van Broes werd bezongen door evenzoveel dichters. Een daarvan is ook Johannes Hazeu die ook de catechismus op rijm zette van psalmwijzen. Deze gewoonte spreekt ons vandaag niet meer aan. In ieder geval laat Jetje wel zien wat deze prediking voor haar voor betekenis had. Broes was binnen het predikantencorps in Amsterdam van die dagen een strijder voor de gereformeerde leer terwijl de meesten onder de invloed van de verlichting stonden waarbij het verstand het wint van het geloof. Broes –die ook nog eens Amsterdammer van geboorte was- zag dat met lede ogen aan en liet zich in een meditatie uit de 'Peinzende christen' ontvallen: 'Amsterdam, daar mijn wieg gestaan heeft, ik ben benauwd om uwentwil. Geboortestad, gij zijt de zetel van Nederlands ongeloof en losbandigheden'. In zijn dagen vond er een scheuring plaats in de Lutherse kerk waar het moderne denken ook ingang vond. Degenen die de gevestigde kerk verlieten heetten voortaan Hersteld Evangelisch Luthers, terwijl de anderen gewoon Evangelisch Luthers bleven. In de volksmond sprak men van HEL-kerken of EL-kerken. Wanneer we bedenken dat in het Hebreeuws El God betekent dan begrijpt u hoe fel die strijd onderling was. Broes steunde als predikant van de vaderlandse kerk ook financieel de verontruste Luthersen die een eigen kerk wensten. Kerkmuren kende hij blijkbaar niet. Hij was een vriend en metgezel van allen die Gods naam ootmoedig vrezden.

In 1803 trad Jetje in het huwelijk met Louis Henry Bähler die toen reeds vijf jaar predikant was van de Waalse kerk te Zwolle. Ze leerde hem in Amsterdam kennen. Mogelijk ten huize van haar moeder in de Waalse pastorie van oom Daniel Jean Louis.

Het huwelijk werd gezegend met de geboorte van drie zoons. Christiaan Daniel Louis -de latere predikant van Elspeet- was de oudste. Hij werd op 27 februari 1806 geboren. Vervolgens kwam op 25 mei 1807 Pierre Benjamin ter wereld –over wie we later nog meer willen vertellen- en tenslotte zag op 2 mei 1809 Henri David Francois het levenslicht. Hij werd apotheker in Amsterdam en overleed reeds op 41 jarige leeftijd op 20 februari 1851.

Evenals Jetje was ook haar man de gereformeerde leer van harte toegedaan. Toen de Jood Isaac da Costa (1798-1860) tot bekering kwam en zijn 'zondagavonden' hield waarop hij bijbellezingen hield in zijn woning te Amsterdam was het gezin Bähler vaak van de partij. Toen deze in 1823 zijn bekende geschrift 'Bezwaren tegen de geest der tijd' het licht deed zien behoorden zij tot de sympathisanten. De

Fransen overheersing was voor Nederland geen tijd gebleken van wederkeer en loutering. Maatschappelijk en kerkelijk niet. Ondanks verlossing van de Franse tirannie bleef wel de geest van de Franse revolutie springlevend. 'Ne Dieu ne Maitre', geen God en geen meester. Ook kerkelijk. Een God en Christus naar eigen gedachten en inzichten. Man en vrouw Bähler vielen da Costa oprecht bij. Bähler schreef een boekje ter verdediging van da Costás geschrift 'De waarheid in Jezus Christus'. Bij de geboorte van een van de kinderen van Isaac da Costa en zijn vrouw Hanna Delmonte schreef ze een gedicht dat in de bundel 'Poezij' is opgenomen.

Hoewel van Franse komaf hield ze zich vooral bezig met de Nederlandse dichtkunst. Ze beheerste die taal net zo goed als haar moedertaal. Hoewel ze reeds vele malen gedichten had geschreven maakte ze pas in 1825 debuut met een dichtbundeltje uit getiteld 'Poezij' uitgegeven bij uitgeverij Herdingh te Leiden. In het voorwoord van die bundel schreef ze –ondanks veelvuldige aansporingen daartoe– gewacht te hebben omdat ze bang was voor eventuele recensies. Die konden immers twee kanten opvallen. Nu ze op gevorderde leeftijd was gekomen was ze daar wat minder gevoelig voor en wilde de gedichten het licht doen zien tot eer van God en stichting van de medemens. Een van die gedichten ging over de ramp van 1825.

Tussen 3 en 5 februari 1825 vond er namelijk een geweldige stormvloed plaats die dijkdoorbraken veroorzaakte in Friesland, Groningen, Overijssel, Noord Holland en Utrecht. 379 mensen kwamen daarbij om. Gezegd mag worden dat de bereidwilligheid om te helpen groot was. Nationale en internationale hulpacties kwamen op gang. De koning gaf uit eigen vermogen 100.000 gulden, de tsaar van Rusland volgde. Ook in ons land werd er gecollecteerd en royaal gegeven daar velen hun bezittingen en vee kwijt waren geraakt. Handen werden uit de mouwen gestoken. Onderdak werd verleend aan de vele daklozen. Deze offervaardigheid en behulpzaamheid werd breed uitgemeten en zelfs schreef iemand 'Mij stond door de verbeelding het toneel in het eerste hoofdstuk van het boek Job en het was alsof ik God tot satan hoorde zeggen: 'Hebt gij ook acht geslagen op mijn volk van Nederland? Want niemand is op aarde als dit, oprecht, godvrezende en wijkende van het kwaad'. Over een sprake Gods en een waarschuwing van Godswege repte nauwelijks iemand. Ja toch, Willem Bilderdijk schreef een gedicht 'Hooft de roede en wie ze besteld heeft' terwijl ds.A.S.Thelwall, predikant van de Engelse gemeente te Amsterdam

een pamflet schreef 'Keert u tot Hem Die u slaat'. De opbrengst daarvan was voor de slachtoffers van de ramp. In dat pamflet wijst hij de zonden van land en volk aan maar spaart ook het kerkelijk leven niet. 'Zij die de naam dragen en zich de bediening aanmatigen van dienaren van Christus, durven ons alzo de vrede voorstellen met de duivel (...) Zij willen hem liever de deur openen en broeder noemen dan te strijden voor het geloof dat eenmaal de heiligen overgeleverd is.' Tal van schriften kwamen hier tegenin waarvan een getiteld was 'God is liefde'. Anderen namen het voor Thelwall op waaronder ds.J.J.le Roy te Oude Tonge en ds.L.F.Abresch te IJsselstein. Onder hen behoorde ook Louis Henry Bähler. Hij schreef 'De gedenkdag te Waterloo beschouwd in de betrekking met de jongstleden overstromingen'.

Jetje schreef een gedicht naar aanleiding van de ramp dat ze 'Opwekking aan het Nederlandse volk' noemde met als opschrift 'o land, land, land, hoor des Heeren woord (Jer.22:29).

Gij hebt het dan gezien mijn dierbre landgenoten
Hoe een rechtvaardig God in storm en vloed
spreekt.

Wie schetst naar eis uw ramp? Wie zal uw schagbrotten?

Wie telt uw doden op, die niet van schrik verbleekt?
Dan ach! Wat baat het ons, te zuchten en te klagen?
God had een hoger doel: Hij roept u Nederland!

Om in het stof gebukt, uzelf eens af te vragen
Wat mag toch de oorzaak zijn van 's hemels slaande hand?

Ai! Dat dan mijn stem, zich met Gods stem verene
En u in 's Heeren naam, tot zelfbeproeving noep!
Opdat ons zondig volk, in 't eind zijn schuld bewene
En slechts om Jezus bloed, op schuldvergeving hoop.
Helaas, wij zijn niet meer hetgeen wij eertijds waren,
Toen 't evangeliewoord de roem van Neerland was,
De Ruiters Jezus loofde, ook op de onstuimde baren
En Boerhaave onbeschroomd, alom een christen was.

Toen men in Neerlands kerk geen ketterij gedoogde,
De valse leraar van de kansel werd geweerd;
Geen zondig Adamskind maar God alleen verhoogde
En Christus zuivere leer zo vurig werd begeerd!
Die zaalge tijd verdween en met hem onze luister,
Een valse wijsbegeert' drong door in dit gewest;
Beloofde ons 't heerlijkst licht, en schonk ons 't aaklig duister;

Daar zij verstand en hart en zeden heeft verpest!
Zie daar de onzaalge bron van die ontelbre rampen
Waardoor het vaderland sinds jaren werd gedrukt;

Van al die die smaad en hoon waarmee 't zo lang
 moest kampen,
 Toen het Zijn naam, Zijn taal, Zijn kroost, zich zag
 ontrukkt!
 Dan, God oneindig groot in 't liefderijk schuldverge-
 ven,
 Zag gunstrijk op 't gebed van Zijne kind'ren neer.
 Nu mocht weer Neerlands naam, zijn schone taal
 herleven,
 En wenende ouders, O! Gij zag uw telgen weer!
 Mijn volk! Ach! Had gij toen, door zulk een gunst
 vertederd,
 U tot der vaa'ren God, met heel uw hart gekeerd!
 U aan de voet van 't kruis oprecht voor Hem verne-
 derd
 En 'd invloed van Zijn Geest tot heiliging begeerd!
 Dan ach! Gij die in nood zo vaak met God dorst twis-
 ten!
 Ook uwe dankbaarheid was slechts een morgenwolk;
 Hoe schaars ontdekte 't oog een diepgetroffen chris-
 ten!
 Het volk van Nederland, bleef steeds een zondig
 volk!!!
 En zullen wij dan nog, bevreesd, elkander vragen:
 Waarom een heilig God opnieuw ons land kastijdt?
 Nee, schaamte voegt ons volk; en, zo men ons hoort
 klagen,
 Het zij de droeve klacht van 't nederig zelfverwijt.
 Welaan dan voor die God, die hoge God beleden:
 Dat we een verdraaid geslacht, ontaarde kind'ren
 zijn.
 Dat, ook op Neerlands grond, Gods Zoon vaak werd
 vertreden,
 Zijn goede Geest versmaad, en slechts vereerd in
 schijn!
 Dat wij der vaad'ren deugd, met hun geloof verzaak-
 ten,
 Door hoogmoed, wereldliefde en zingenot misleid;
 Naar ijd'le mensengunst en mensenroem steeds
 haakten,
 Vervreemd van onze God, de bron der zaligheid!
 Zo zal opnieuw Zijn hand Zich zeeg'nend tot ons
 wenden;
 Zo zien wij dijk en dam, tot ons behoud hersteld;
 Zo baart de woeste zee ons geen vernieuwde ellen-
 den;
 Zo wordt noch mens, noch vee opnieuw door angst
 bekneld.
 Doch blijft dit plekje gronds, ééns uit moeras geto-
 gen,
 't verblijf van 't ongelooft en lage zeed'loosheid;

Mijn God! Wat bang verschiet!... Eén wenk, en al ons
 pogen
 Tot 's lands behoudenis, wordt enkel ijdelheid!
 Daar steekt de storm weer op! Daar slaan opnieuw
 de golven
 Met onweerstaanbre kracht de sterkste dijk breek
 door!
 't Is uit met Nederland! 't Werd in de vloed bedol-
 ven!
 't Is weer, hetgeen 't eens was! Die oren heeft die
 hoor'!
 (Wordt vervolgd DV)

Bij de diensten

Zondagmorgen hoopt kandidaat Schouten voor te
 gaan. Zelf hoop ik mee te luisteren omdat een dienst
 in de Zuiderkerk te Putten geannuleerd is vanwege
 de crisis. 's Middags hoop ik in Monster voor te gaan
 –in klein verband maar mogelijk met totaal dertig
 vertelde de ouderling me- terwijl kand. Solleveld hier
 het woord hoopt te bedienen. Gezegende diensten
 toegewent.

Ter overdenking

IJdelheid der ijdelheden, alles is ijdelheid, behalve
 God lief te hebben en Hem alleen te dienen. IJdel-
 heid is het naar vergankelijke rijkdom te jagen en
 daarop zijn vertrouwen te stellen. IJdelheid is het ook
 om naar ereplaatsen te streven en zich hoog in de
 maatschappij te verheffen. IJdelheid is het de vlese-
 lijke lust op te volgen en datgene te begeren wat
 daarna in ons moet gestraft worden. IJdelheid is het
 een lang leven te wensen en zich om een waarlijk
 goed leven te weinig te bekommeren. IJdelheid is
 het, alleen voor het tegenwoordige leven te zorgen
 en het toekomstige te vergeten. IJdelheid is het
 datgene lief te hebben wat zo snel voorbijgaat en
 zich niet daarheen te spoeden waar eeuwige vreugde
 gesmaakt wordt (Thomas a Kempis 1380-1471)

de redactie